# UREDBA KOMISIJE (EU) 2015/1391

## od 13. kolovoza 2015.

## o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1200/2009 o provedbi Uredbe (EZ) br. 1166/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o istraživanjima o strukturi poljoprivrednih gospodarstava i o istraživanju o metodama poljoprivredne proizvodnje, a tiču se koeficijenata stočnih jedinica i definicija obilježja

**(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1166/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o istraživanjima o strukturi poljoprivrednih gospodarstava i o istraživanju o metodama poljoprivredne proizvodnje, a posebno njezin članak 7. stavak 4. i članak 11. stavak 7. ([1]),

budući da:

(1) Uredbom (EZ) br. 1166/2008 uspostavlja se okvir za pružanje usporedivih statističkih podataka Unije o strukturi poljoprivrednih gospodarstava i o istraživanju o metodama poljoprivredne proizvodnje.

(2) Uredbom Komisije (EU) br. 715/2014 ([2]) utvrđuje se novi popis obilježja koje treba prikupiti u istraživanju o strukturi poljoprivrednih gospodarstava za 2016. Stoga je potrebno izmijeniti definicije.

(3) Kako bi se osigurala usporedivost, izraze iz popisa obilježja iz uvodne izjave 2. treba tumačiti i primjenjivati na ujednačen način diljem Unije. Stoga je potrebno izmijeniti definicije obilježja koje treba primjenjivati u istraživanju o strukturi poljoprivrednih gospodarstava.

(4) Prilog II. Uredbi Komisije (EZ) br. 1200/2009 ([3]) trebalo bi uskladiti s novim popisom obilježja iz uvodne izjave 2.

(5) Uredbu (EZ) br. 1200/2009 treba stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(6) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za poljoprivrednu statistiku osnovanog Odlukom Vijeća 72/279/EEZ ([4]),

DONIJELA JE OVU UREDBU:

*Članak 1.*

Prilog II. Uredbi (EZ) br. 1200/2009 zamjenjuje se tekstom navedenim u Prilogu ovoj Uredbi.

*Članak 2.*

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

([1]) SL L 321, 1.12.2008., str. 16.
([2]) Uredba Komisije (EU) br. 715/2014 od 26. lipnja 2014. o izmjeni Priloga III. Uredbi (EZ) br. 1166/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o istraživanjima o strukturi poljoprivrednih gospodarstava i o istraživanju o metodama poljoprivredne proizvodnje, u pogledu popisa obilježja koja treba prikupiti u istraživanjima o strukturi poljoprivrednih gospodarstava za 2016. (SL L 190, 28.6.2014., str. 8.).
([3]) Uredba Komisije (EZ) br. 1200/2009 od 30. studenoga 2009. o provedbi Uredbe (EZ) br. 1166/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o istraživanjima o strukturi poljoprivrednih gospodarstava i o istraživanju o metodama poljoprivredne proizvodnje, a tiču se koeficijenata stočnih jedinica i definicija obilježja (SL L 329, 15.12.2009., str. 1.).
([4]) Odluka Vijeća 72/279/EEZ od 31. srpnja 1972. o uspostavi Stalnog odbora za poljoprivrednu statistiku (SL L 179, 7.8.1972., str. 1.).

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. kolovoza 2015.

*Za Komisiju*
*Predsjednik*
Jean-Claude JUNCKER

*PRILOG*

*„PRILOG II.*

**Definicije obilježja koja treba koristiti za istraživanja o strukturi poljoprivrednih gospodarstava Unije** ([1])

I. **OPĆA OBILJEŽJA**

**Lokacija poljoprivrednoga gospodarstva**

Lokacija poljoprivrednoga gospodarstva definirana je u članku 2. točki (e) Uredbe (EZ) br. 1166/2008.

**Regija prema NUTS-u 3**

Regija NUTS 3 (u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 31/2011 ([2])) u kojoj je gospodarstvo smješteno.

**Nalazi li se gospodarstvo u području s otežanim uvjetima gospodarenja?**

Informacije o područjima s otežanim uvjetima gospodarenja treba dostaviti u skladu s člankom 32. Uredbe (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]).

L – gospodarstvo se nalazi u području s otežanim uvjetima gospodarenja, osim brdsko-planinskih područja, i sa znatnim prirodnim ograničenjima; ili u drugom području s posebnim ograničenjima.

M – gospodarstvo se nalazi u brdsko-planinskom području s otežanim uvjetima gospodarenja.

N – uobičajeno područje (bez otežanih uvjeta gospodarenja).

**Pravni status poljoprivrednoga gospodarstva**

Pravni status poljoprivrednoga gospodarstva ovisi o statusu nositelja gospodarstva.

**Je li poljoprivredno gospodarstvo jedinica zajedničkog zemljišta?**

Posebna ‚poljoprivredna jedinica zajedničkog zemljišta' – virtualni subjekt stvoren u svrhu prikupljanja i bilježenja podataka, a sastoji se od poljoprivrednih površina kojima se poljoprivredno gospodarstvo koristi, ali ne pripadaju gospodarstvu izravno, tj. na njima se primjenjuju zajednička prava.

**Preuzima li pravnu i gospodarsku odgovornost za poljoprivredno gospodarstvo:**

**fizička osoba koja je jedini nositelj gospodarstva, kada je poljoprivredno gospodarstvo neovisno?**

Jedna fizička osoba, pojedinac, koja je nositelj gospodarstva koje nije povezano zajedničkim upravljanjem niti sličnim dogovorima s gospodarstvima drugih nositelja.

Ako je odgovor na prethodno pitanje ‚da', je li ta osoba (nositelj gospodarstva) također upravitelj?

Ako ta osoba nije upravitelj, je li upravitelj član nositeljeve obitelji?

Ako je upravitelj član nositeljeve obitelji, je li upravitelj supružnik posjednika?

**jedna ili više fizičkih osoba koje su partneri, kada je poljoprivredno gospodarstvo u udruženju gospodarstava?**

Partneri udruženih gospodarstva su fizičke osobe koje su vlasnici, zakupci ili na drugi način upravljaju jednim poljoprivrednim gospodarstvom ili zajedno upravljaju svojim pojedinačnim gospodarstvima kao da su jedno gospodarstvo. Njihova suradnja mora biti u skladu sa zakonom ili pisanim sporazumom.

([1]) Osnovne definicije poljoprivrednoga gospodarstva i stočne jedinice utvrđene su u članku 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1166/2008.
([2]) Uredba Komisije (EU) br. 31/2011 od 17. siječnja 2011. o izmjeni Priloga Uredbi (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku (NUTS) (SL L 13, 18.1.2011., str. 3.).
([3]) Uredba (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 (SL L 347, 20.12.2013., str. 487.).

**pravna osoba?**

Pravna osoba, osim fizičke osobe, koja ima uobičajena prava i obveze pojedinca, kao što je sposobnost tužiti i biti tužen (vlastita pravna i poslovna sposobnost).

**Način korištenja zemljišta (u odnosu na nositelja gospodarstva) i sustav poljoprivredne proizvodnje**

**Korištena poljoprivredna površina:**

Korištena poljoprivredna površina je ukupna površina koja se nalazi pod oranicama i vrtovima, trajnim travnjacima, trajnim nasadima i povrtnjacima, koju poljoprivredno gospodarstvo koristi bez obzira na način korištenja zemljišta ili na korištenje kao dio zajedničkog zemljišta.

**za poljoprivrednu proizvodnju na vlastitoj površini**

Korištena poljoprivredna površina koju obrađuje poljoprivredno gospodarstvo i koja je u vlasništvu nositelja gospodarstva ili je nositelj obrađuje temeljem dugoročnog nasljednog zakupa ili temeljem nekog drugog oblika posjeda zemljišta.

**za poljoprivrednu proizvodnju na zakupljenoj površini**

Korištena poljoprivredna površina zakupljena od poljoprivrednoga gospodarstva u zamjenu za određenu unaprijed dogovorenu zakupninu (u gotovini, u naravi ili u nekom drugom obliku) i za koju postoji ugovor o zakupu (u usmenom ili pisanom obliku). Korištena poljoprivredna površina pripisuje se samo jednom gospodarstvu. Ako se korištena poljoprivredna površina u referentnoj godini da u zakup više od jednom gospodarstvu, obično se pripisuje gospodarstvu koje ju je na referentni dan popisa držalo u najmu ili u referentnoj godini najviše koristilo.

**za zajedničku poljoprivrednu proizvodnju više poljoprivrednih gospodarstava ili druge načine**

(a) Poljoprivredna površina za zajedničku poljoprivrednu proizvodnju više poljoprivrednih gospodarstava je korištena poljoprivredna površina (koja može činiti cjelokupno gospodarstvo) koju zajednički obrađuju najmodavac i napoličar na temelju pisanih ili usmenih ugovora o zajedničkoj poljoprivrednoj proizvodnji. Proizvodnja (bilo ekonomska ili materijalna) s područja koje se zajednički obrađuje dijeli se između dviju stranaka na temelju dogovora.

(b) Korištena poljoprivredna površina u ostalim oblicima posjeda je korištena poljoprivredna površina koja nije obuhvaćena prethodnim stavkama.

**Zajedničko zemljište**

Korištena poljoprivredna površina kojom se koristi poljoprivredno gospodarstvo, ali ne pripada izravno gospodarstvu, tj. na njemu se primjenjuju zajednička prava.

**Ekološka poljoprivredna proizvodnja**

Poljoprivredne prakse prema određenim standardima i pravilima propisanima u i. Uredbi Vijeća (EZ) br. 834/2007 ([1]) ili, prema potrebi, u najnovijim propisima; te ii. u mjerodavnim nacionalnim provedbenim propisima za ekološku proizvodnju.

**Ukupna korištena poljoprivredna površina poljoprivrednoga gospodarstva na kojoj se koriste metode ekološke proizvodnje i koja je certificirana u skladu s nacionalnim propisima i propisima Europske unije**

Dio korištene poljoprivredne površine gospodarstva na kojoj je metoda proizvodnje koja se primjenjuje u cijelosti usklađena s načelima ekološke proizvodnje na razini gospodarstva, u skladu s i. Uredbom (EZ) br. 834/2007 ili, prema potrebi, s najnovijim propisima; te ii. s odgovarajućim nacionalnim provedbenim propisima za certificiranje ekološke proizvodnje.

**Ukupna korištena poljoprivredna površina poljoprivrednoga gospodarstva koja je u fazi prelaska na proizvodne metode ekološke poljoprivrede i koja će biti certificirana u skladu s nacionalnim propisima i propisima Europske unije**

Dio korištene poljoprivredne površine gospodarstva na kojoj se primjenjuju metode ekološke poljoprivredne proizvodnje, ali za koji još nije proteklo neophodno prijelazno razdoblje kako bi se proizvodnja smatrala u cijelosti usklađenom s načelima ekološke proizvodnje na razini gospodarstva, u skladu s i. Uredbom (EZ) br. 834/2007 ili, prema potrebi, s najnovijim propisima; te ii. s odgovarajućim nacionalnim propisima za ekološku proizvodnju.

([1]) Uredba Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda i stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 2092/91 (SL L 189, 20.7.2007., str. 1.).

**Površina poljoprivrednoga gospodarstva na kojoj se primjenjuju proizvodne metode ekološke poljoprivrede u skladu s nacionalnim pravilima ili pravilima Europske unije i koje su certificirane ili su u prijelaznoj fazi da budu certificirane**

Korištena poljoprivredna površina poljoprivrednoga gospodarstva na kojoj se koriste proizvodne metode ekološke poljoprivrede i koje su certificirane ili su u prijelaznoj fazi da budu certificirane, u skladu s određenim standardima i pravilima navedenima i. u Uredbi (EZ) br. 834/2007 ili, prema potrebi, u najnovijim propisima; te ii. u mjerodavnim nacionalnim provedbenim propisima za ekološku proizvodnju, razvrstana po kategorijama biljne proizvodnje.

*U nastavku su navedene različite kategorije kultura za ekološku proizvodnju. Vodite računa o tome da su kulture definirane u odjeljku II. Zemljište.*

Žitarice za proizvodnju zrnja (uključujući sjeme)

Suhe mahunarke i proteinski usjevi za proizvodnju zrnja (uključujući sjeme i mješavine žitarica i mahunarki)

Krumpir (uključujući rani i sjemenski krumpir)

Šećerna repa (bez sjemena)

Uljarice

Svježe povrće, dinje i lubenice i jagode

Pašnjaci i travnjaci, bez ekstenzivnih pašnjaka

Voćnjaci i nasadi bobičastog voća

Nasadi citrusa

Maslinici

Vinogradi

Ostali nasadi (biljke za proizvodnju vlakana itd.) uključujući ekstenzivne pašnjake

**Metode ekološke proizvodnje koje se koriste u uzgoju životinja, potvrđene u skladu s nacionalnim propisima ili propisima Europske unije**

Broj životinja uzgojenih na gospodarstvu, na kojem je ukupan uzgoj ili dio uzgoja životinja u cijelosti usklađen s načelima ekološkog uzgoja na razini gospodarstva kako je propisano i. Uredbom (EZ) br. 834/2007 ili, prema potrebi, s najnovijim propisima; te ii. s mjerodavnim nacionalnim propisima za certificiranje ekološke proizvodnje, razvrstan po kategorijama životinja.

*Stoka je definirana u odjeljku III. Stoka.*

Goveda

Svinje

Ovce i koze

Perad

Ostale životinje

**Namjena proizvodnje poljoprivrednoga gospodarstva**

**Kućanstvo utroši više od 50 % vrijednosti konačne proizvodnje poljoprivrednoga gospodarstva**

Kućanstvo je obiteljska jedinica kojoj pripada nositelj gospodarstva i čiji članovi stanuju u istoj kući, udružuju svoj ukupan dohodak i bogatstvo, ili njihov dio, i zajedno troše određene vrste roba i usluga, ponajprije smještaj i hranu.

Na konačnu proizvodnju iz ovog obilježja primjenjuje se definicija korištene proizvodnje u ekonomskim računima poljoprivrede ([1]).

([1]) Uredba (EZ) br. 138/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. prosinca 2003. o ekonomskim računima u poljoprivredi na području Zajednice (SL L 33, 5.2.2004., str. 1.).

**Direktna prodaja krajnjem potrošaču iznosi više od 50 % ukupne prodaje poljoprivrednoga gospodarstva**

Direktna prodaja krajnjem potrošaču je prodaja prerađenih ili neprerađenih poljoprivrednih proizvoda iz vlastite proizvodnje koje gospodarstvo prodaje izravno potrošačima za njihovu osobnu potrošnju. Postotak se izračunava na vrijednosti izmjerenoj u novcu, bez obzira na to je li prodaja plaćena novcem, u naturi ili na neki drugi način.

II. **ZEMLJIŠTE**

Ukupnu površinu poljoprivrednoga gospodarstva čine korištena poljoprivredna površina (oranice i vrtovi, trajni travnjaci, trajni nasadi i povrtnjaci) i ostala zemljišta (poljoprivredno zemljište koje se ne koristi, šumsko zemljište i ostala zemljišta).

**Oranice i vrtovi**

Zemljište koje se redovito obrađuje (oranjem ili na druge načine), općenito u sustavu plodoreda.

Plodored je metoda izmjene jednogodišnjih usjeva na određenoj parceli *planiranoj strukturi ili slijedu* u uzastopnim godinama uroda, tako da usjevi iste vrste ne rastu na istoj parceli bez prekida. Obično se usjevi izmjenjuju svake godine, ali mogu biti i višegodišnji. Za razlikovanje oranica i vrtova od trajnih nasada ili trajnih travnjaka koristi se prag od pet godina. To znači da ako se jedna parcela pet ili više godina koristi za isti usjev, a da se u međuvremenu prethodni usjev ne odstranjuje i ne zamjenjuje novim, to se zemljište ne smatra oranicom ili vrtom.

**Žitarice za proizvodnju zrnja (uključujući sjeme)**

Ovdje se navode sve površine pod žitaricama koje se žanju suhe za proizvodnju zrna, bez obzira na namjenu (uključujući žitarice koje se koriste za proizvodnju obnovljive energije).

**Obična pšenica i pir**

*Triticum aestivum* L. emend. Fiori et Paol., *Triticum spelta* L. i *Triticum monococcum* L.

**Tvrda pšenica**

*Triticum durum* Desf.

**Raž**

*Secale cereale* L., uključujući mješavine raži i ostalih žitarica koje se siju ujesen (suražica).

**Ječam**

*Hordeum vulgare* L.

**Zob**

*Avena sativa* L., uključujući mješavine zobi i ostalih žitarica koje se siju u proljeće.

**Kukuruz za zrno**

Kukuruz (*Zea mays* L.), koji se žanje radi zrna.

**Riža**

*Oryza sativa* L.

**Ostale žitarice za proizvodnju zrnja**

Žitarice koje se siju kao čisti usjevi i žanju u suhom stanju radi zrna, a nisu obuhvaćene na drugom mjestu u prethodnim stavkama.

**Sušene mahunarke i proteinski usjevi za proizvodnju zrnja (uključujući sjeme i mješavine žitarica i mahunarki)**

Usjevi koji se siju i žanju prvenstveno zbog svojeg sadržaja bjelančevina.

Ovdje se navode sve površine pod sušenim mahunarkama i proteinskim usjevima za proizvodnju zrna, bez obzira na namjenu (uključujući usjeve koji se koriste za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora).

**od toga grašak, grah i slatka lupina**

*Pisum sativum* L., *Vicia faba* L., *Lupinus* spp., koji se siju kao čisti usjevi i žanju u suhom stanju radi zrna.

**Krumpir (uključujući rani i sjemenski krumpir)**

*Solanum tuberosum* L.

**Šećerna repa (bez sjemena)**

*Beta vulgaris* L., namijenjena za industrijsku proizvodnju šećera i proizvodnju alkohola (uključujući proizvodnju energije).

**Krmno korjenasto bilje i kupusnjače (bez sjemena)**

Krmna repica (*Beta vulgaris* L.) i biljke iz porodice Brassicae koje su uglavnom namijenjene za krmu, bez obzira koristi li se korijen ili stabljika, kao i drugo bilje koje se uglavnom uzgaja zbog svog korijenja za krmu i koje nije drugdje navedeno.

**Industrijsko bilje**

Kulture koje se obično ne prodaju izravno za potrošnju zato što se prije konačne uporabe trebaju industrijski preraditi.

Ovdje se navode sve površine pod industrijskim biljem, bez obzira na namjenu (uključujući kulture za proizvodnju obnovljive energije).

**Duhan**

*Nicotiana tabacum* L.

**Hmelj**

*Humulus lupulus* L.

**Pamuk**

*Gossypium* spp., žanje se zbog predivih vlakana i uljnih sjemenki.

**Uljana repica i repa**

*Brassica napus* L. (partim) i *Brassica rapa* L. var. *sylvestris* (Lam.) Briggs, koje se uzgajaju za proizvodnju ulja i beru u obliku suhog zrna.

**Suncokret**

*Helianthus annuus* L., koji se žanje u obliku suhog zrna.

**Soja**

*Glycine max* L. Merril, koja se žanje u obliku suhog zrna.

**Laneno sjeme (uljani lan)**

*Linum usitatissimum* L., sorte koje se uzgajaju uglavnom za proizvodnju ulja i žanju u obliku suhog zrna.

**Ostale uljarice**

Ostale kulture koje se uzgajaju uglavnom zbog svojeg sadržaja ulja i žanju u obliku suhog zrna, a koje nisu drugdje navedene.

**Lan**

*Linum usitatissimum* L., sorte koje se uzgajaju uglavnom za proizvodnju vlakana.

**Konoplja**

*Cannabis sativa* L.

**Ostalo bilje za proizvodnju vlakana**

Ostalo bilje koji se uzgaja uglavnom zbog svog sadržaja vlakana, koje nije drugdje navedeno.

**Aromatsko bilje, ljekovito bilje i začini**

Biljke ili dijelovi biljaka za uporabu u farmaciji, za proizvodnju parfema ili za ljudsku prehranu.

Začini se od povrća razlikuju po tome što se koriste u malim količinama i hrani daju okus, a ne hranjive tvari.

**Ostalo industrijsko bilje koje nije drugdje navedeno**

Ostalo industrijsko bilje koje nije drugdje navedeno.

Obuhvaćene su i površine pod usjevima koji se koriste isključivo za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

**Svježe povrće, dinje, lubenice i jagode, od toga:**

**Na otvorenom ili pod niskim zaštitnim pokrovom (ispod kojeg se ne može hodati)**

Svježe povrće, dinje i lubenice i jagode, na otvorenom ili pod niskim zaštitnim pokrovom (ispod kojeg se ne može hodati).

**Uzgajani na otvorenom**

Svježe povrće, dinje i lubenice i jagode, uzgajani na oranicama i vrtovima u plodoredu s drugim kulturama.

**Komercijalno povrćarstvo**

Svježe povrće, dinje i lubenice i jagode, uzgajani na oranicama i vrtovima u plodoredu s drugim hortikulturnim kulturama.

**U staklenicima ili pod drugim zaštitnim pokrovom (ispod kojeg se može hodati)**

Usjevi koji su u cijelom razdoblju rasta ili u njegovu pretežnom dijelu zaštićeni u staklenicima ili pod pomičnim ili nepomičnim visokim pokrovom (staklo, tvrda ili mekana plastika).

**Cvijeće i ukrasno bilje (osim rasadnika)**

**Na otvorenom ili pod niskim zaštitnim pokrovom (ispod kojeg se ne može hodati)**

Cvijeće i ukrasno bilje (osim rasadnika), na otvorenom ili pod niskim zaštitnim pokrovom (ispod kojeg se ne može hodati).

**U staklenicima ili pod drugim zaštitnim pokrovom (ispod kojeg se može hodati)**

Cvijeće i ukrasno bilje (osim rasadnika), koje je u cijelom razdoblju rasta ili u njegovu pretežnom dijelu zaštićeno u staklenicima ili pod pomičnim ili nepomičnim visokim pokrovom (staklo, tvrda ili mekana plastika).

**Biljke koje se žanju zelene**

U ovoj su stavci uključeni svi usjevi koji se žanju zeleni i koji su uglavnom namijenjeni za krmu, proizvodnju obnovljive energije (npr. proizvodnja biomase od silažnog kukuruza) ili zelenu gnojidbu, odnosno žitarice, trave, leguminoze ili industrijsko bilje te drugi ratarski usjevi koji se žanju i/ili upotrebljavaju zeleni.

Te usjeve treba uzgajati u plodoredu s drugim usjevima tako da zauzimaju istu površinu u razdoblju kraćem od pet godina (jednogodišnji ili višegodišnji krmni usjevi).

Uključeni su usjevi koji se ne koriste na gospodarstvu, nego se prodaju za izravnu uporabu na drugim poljoprivrednim gospodarstvima ili u industriji.

**Privremeni travnjaci**

Travnato bilje za ispašu, sijeno ili silažu obuhvaćeno uobičajenim plodoredom, koje se nalazi na zemljištu najmanje jednu, a najviše pet godina i sije se kao trava ili mješavina trava. Te se površine prije nove sjetve ili sadnje preoru ili obrade na drugačiji način ili se biljke unište drugim sredstvima, na primjer herbicidima prije iduće sjetve.

Ovdje spadaju mješavine pretežno trava i drugog krmnog bilja (obično leguminoza), koje se uzgajaju za ispašu ili se prikupljaju zelene ili kao sijeno.

**Ostale biljke koje se žanju zelene**

Ostali jednogodišnji ili višegodišnji (kraće od pet godina) usjevi koji se žanju zeleni kako je opisano pod stavkom ‚Biljke koje se žanju zelene'.

**Silažni kukuruz**

Svi oblici kukuruza (*Zea mays* L.) koji se uzgaja prije svega za silažu, a ne radi zrna (cijeli klipovi, dijelovi biljke ili cijela biljka).

Ovdje spadaju silažni kukuruz koji životinje jedu bez obrade (bez siliranja) i cijeli klipovi (zrna, stručak i ljuska) koji se beru za krmu ili silažu te za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

**Leguminoze**

Leguminoze koje se uzgajaju i žanju zelene kao cijele biljke prije svega za krmu, proizvodnju energije ili kao zelena gnojidba.

Ovdje spadaju mješavine s pretežnim udjelom leguminoza (obično > 80 %) i trava koje se žanju zelene ili kao sijeno.

**Ostalo bilje koje se žanje zeleno, a nije drugdje navedeno**

Ostali ratarski usjevi, namijenjeni prije svega za krmu, koji se žanju zeleni i nisu drugdje navedeni.

**Sjeme i sadnice sa vrtova i oranica**

Površine za proizvodnju sjemena i sadnica za prodaju, osim žitarica, riže, mahunarki, krumpira i sjemena uljarica. Ovdje spadaju površine pod zelenom gnojidbom koje se žanju za sjeme, korijenje koje se prikuplja za sjeme te sjeme i sadnice povrća i cvijeća za prodaju itd.

**Ostali usjevi**

Usjevi koji nisu drugdje navedeni.

**Ugari**

Sve oranice i vrtovi koji su uključeni u sustav plodoreda kultura ili se održavaju u dobrom poljoprivrednom i ekološkom stanju (standardi GAEC ([1])), obrađeni ili neobrađeni, i koji tijekom vegetacijske godine nisu namijenjeni za proizvodnju usjeva.

Temeljna značajka ugara je da se on ostavlja u mirovanju kako bi se oporavio, obično cijelu vegetacijsku godinu.

Ugari mogu biti

1. zemljište bez ikakvih usjeva;
2. zemljište sa samoniklim biljem, koje se može koristiti za krmu ili se zaore;
3. zemljište koje je zasijano isključivo za proizvodnju bilja namijenjenog zelenoj gnojidbi (zeleni ugari).

**Povrtnjaci**

Površine za uzgoj poljoprivrednih proizvoda namijenjenih vlastitoj potrošnji nositelja gospodarstva i njegovog kućanstva, obično odvojeni od drugog poljoprivrednog zemljišta, prepoznatljivi povrtnjaci na okućnici.

Samo se povremeni viškovi proizvoda s tih površina prodaju izvan poljoprivrednog gospodarstva. Sve površine s kojih se proizvodi redovito prodaju na tržištu spadaju pod druge stavke, čak i kada nositelj gospodarstva i njegovo kućanstvo troše dio tih proizvoda.

([1]) Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) br. 485/2008 (SL L 347, 20.12.2013., str. 549.).

**Trajni travnjaci**

Zemljišta koja se trajno (pet ili više godina) koriste za proizvodnju zeljaste krme, bilo uzgojem (sijane kulture) bilo prirodnim putem (samonikle kulture), i koja nisu u sustavu plodoreda na poljoprivrednom gospodarstvu.

Zemljište se može koristiti za ispašu ili za košnju u proizvodnji silaže, sijena ili u proizvodnji energije iz obnovljivih izvora.

**Pašnjaci i travnjaci, bez ekstenzivnih pašnjaka**

Trajni pašnjaci na tlu dobre ili srednje kakvoće. Ove se površine mogu obično koristiti za intenzivnu ispašu.

**Ekstenzivni pašnjaci**

Trajni travnjaci s niskim prinosom, obično na zemlji slabe kakvoće, na primjer na brdovitom terenu ili na velikoj nadmorskoj visini, koji se obično ne poboljšavaju gnojivima, obradom, zasijavanjem ili odvodnjom.

Ove se površine mogu koristiti isključivo za ekstenzivnu ispašu i obično se ne kose ili se kose na ekstenzivan način; ne podnose visoku gustoću životinja.

**Trajni travnjaci koji se više ne koriste za proizvodnju i ispunjuju uvjete za dobivanje subvencija**

Površine pod trajnim travnjacima i livade koje se više ne koriste za proizvodnju, a u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1782/2003 ([1]) ili, prema potrebi, najnovijim propisima održavaju se u dobrom poljoprivrednom i ekološkom stanju te su prihvatljive za financijsku potporu.

**Trajni nasadi**

Usjevi koji se ne uzgajaju u plodoredu i nisu trajni travnjaci, zauzimaju tlo u dužem razdoblju i daju prinose više godina.

**Voćnjaci i nasadi bobičastog voća**

Površine s drvećem, grmovima i višegodišnjim biljkama bobičastog voća, osim jagoda, za proizvodnju voća. Voćnjaci mogu biti gustog sklopa, s minimalnim razmakom između drveća, ili rijetkog sklopa, s velikim razmakom.

**Vrste voća, od toga:**

**Voće umjerenog klimatskog podneblja**

Nasadi voćaka koji se tradicionalno sade u umjerenim klimatskim podnebljima za proizvodnju voća.

**Voće suptropskih klimatskih podneblja**

Nasadi voćaka koji se tradicionalno sade u suptropskim klimatskim podnebljima za proizvodnju voća.

**Bobičasto voće**

Nasadi bobičastog voća koji se tradicionalno sade u umjerenim i suptropskim klimatskim podnebljima za proizvodnju bobičastog voća.

**Orašasto voće**

Nasadi stabala orašastog voća koji se tradicionalno sade u umjerenim i suptropskim klimatskim podnebljima.

**Nasadi citrusa**

Nasadi citrusa (*Citrus* spp.)

([1]) SL L 270, 21.10.2003., str. 1.

**Maslinici**

Nasadi maslina (*Olea europaea* L.)

**Masline, obično za proizvodnju stolnih maslina**

Nasadi sorata koje se obično uzgajaju za proizvodnju stolnih maslina.

**Masline, obično za proizvodnju ulja**

Nasadi sorata koje se obično uzgajaju za proizvodnju maslinovog ulja.

**Vinogradi u kojima se uobičajeno proizvodi:**

Nasadi *Vitis vinifera* L.

**Kvalitetno vino**

Sorte grožđa koje se obično uzgajaju za proizvodnju vina sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI), koje u potpunosti zadovoljavaju zahtjeve i. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 ili, [1] prema potrebi, najnovijih propisa; i ii. mjerodavnih nacionalnih propisa.

Sorte grožđa koje se obično uzgajaju za proizvodnju vina sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP), koje u potpunosti zadovoljavaju zahtjeve i. Uredbe (EZ) br. 479/2008 ili, prema potrebi, najnovijih propisa; i ii. mjerodavnih nacionalnih propisa.

**Ostala vina**

Sorte grožđa koje se obično uzgajaju za proizvodnju vina bez oznake zaštićene izvornosti i bez oznake zaštićenog zemljopisnog podrijetla.

**Stolno grožđe**

Sorte grožđa koje se obično uzgajaju za proizvodnju svježega grožđa.

**Grožđice**

Sorte grožđa koje se obično uzgajaju za proizvodnju grožđica.

**Rasadnici**

Površine mladih drvenastih biljaka na otvorenom koje se uzgajaju za presađivanje:

(a) rasadnici cijepova i loznih podloga;

(b) voćaka i bobičastog bilja;

(c) rasadnici ukrasnog bilja;

(d) komercijalni rasadnici šumskog drveća (osim šumskih rasadnika koji se nalaze u šumi za vlastite potrebe gospodarstva);

(e) drveće i grmlje za sadnju u vrtovima, parkovima, uz ceste i na nasipima (na primjer biljke za žive ograde, ruže i ostalo ukrasno grmlje, ukrasne četinjače), uvijek zajedno s njihovim podlogama i sadnicama.

**Ostali trajni nasadi**

Trajni nasadi na otvorenom osim onih koji su uključeni u prethodne stavke, posebno biljaka koje se koriste za pletenje ili tkanje, a obično se režu svake godine, kao i stabla zasađena za prodaju kao božićna drvca na korištenom poljoprivrednom zemljištu.

**Trajni nasadi u staklenicima**

[1] Uredba Vijeća (EZ) br. 479/2008 od 29. travnja 2008. o zajedničkoj organizaciji tržišta vinom, izmjeni uredbi (EZ) br. 1493/1999, (EZ) br. 1782/2003, (EZ) br. 1290/2005, (EZ) br. 3/2008 i o stavljanju izvan snage uredbi (EEZ) br. 2392/86 i (EZ) br. 1493/1999 (SL L 148, 6.6.2008., str. 1.).

**Ostalo zemljište**

‚Ostalo zemljište' uključuje nekorišteno poljoprivredno zemljište (poljoprivredna zemljišta koja se iz gospodarskih, socijalnih ili drugih razloga više ne obrađuju i koja nisu u sustavu plodoreda), šumsko zemljište i ostalo zemljište koje zauzimaju zgrade, dvorišta, putovi, ribnjaci, kamenolomi, neplodno zemljište, stijene itd.

**Nekorišteno poljoprivredno zemljište**

Površine koje su se prije koristile kao poljoprivredne površine, a u referentnoj se godini istraživanja iz gospodarskih, socijalnih ili drugih razloga više ne obrađuju i nisu u sustavu plodoreda, tj. nisu predviđene za korištenje u poljoprivredne svrhe.

To se zemljište može ponovo obrađivati uporabom sredstava koja su obično dostupna na poljoprivrednom gospodarstvu.

**Šumska zemljišta**

Površine pokrivene stablima ili šumskim grmljem, uključujući nasade topole i drugih sličnih vrsta drveća unutar ili izvan šume i šumske rasadnike koji se nalaze u šumi za vlastite potrebe gospodarstva te šumska infrastruktura (šumski putovi, skladišta za skladištenje drva itd.).

**od toga kulture kratkog ciklusa smjene (šibljici)**

Šumska zemljišta koje se koriste za uzgoj drvenastih biljaka kod kojih ciklus smjene traje 20 ili manje godina.

Ciklus smjene je razdoblje od prvog sijanja/sadnje drveća do rezanja konačnoga proizvoda, pri čemu rezanje ne uključuje uobičajene mjere upravljanja, poput prorjeđivanja.

**Ostalo zemljište (zemljište koje zauzimaju zgrade, dvorišta, putovi, ribnjaci, kamenolomi, neplodno zemljište, stijene itd.)**

Svi dijelovi ukupne površine koji pripadaju poljoprivrednom gospodarstvu, a ne spadaju u korišteno poljoprivredno zemljište, nekorišteno poljoprivredno zemljište niti u šumsko zemljište.

**Gljive**

Gljive iz uzgoja, uzgajane u zgradama koje su posebno izgrađene ili prilagođene za uzgoj gljiva te u podzemnim prostorima, pećinama i podrumima.

**Energetski usjevi (za proizvodnju biogoriva ili drugih obnovljivih izvora energije)**

Površina za proizvodnju posebnih energetskih usjeva koji se ne koriste za druge svrhe osim za proizvodnju energije i uzgajaju se na oranicama i vrtovima.

**Navodnjavane površine**

**Ukupno navodnjavane površine**

Ukupna najveća korištena poljoprivredna površina koja se u referentnoj godini može navodnjavati uz uporabu opreme i količine vode koji su inače dostupni na poljoprivrednom gospodarstvu.

**Ukupna obrađivana površina zemljišta koje je najmanje jedanput navodnjavana u posljednjih 12 mjeseci**

Zemljište pod usjevima koje je stvarno navodnjavano najmanje jedanput u 12 mjeseci prije referentnog datuma istraživanja.

**Korištene metode navodnjavanja:**

**Površinsko navodnjavanje (plavljenjem, brazdama)**

Dovođenje vode u tlo korištenjem sile teže, bilo plavljenjem čitave površine ili dovođenjem vode uskim brazdama između redova usjeva.

**Navodnjavanje raspršivanjem**

Navodnjavanje usjeva postupkom kojim se voda pod visokim tlakom raspršuje po parcelama kao kiša.

**Kapljično navodnjavanje**

Navodnjavanje usjeva postupkom kojim se voda dovodi do donjih dijelova biljaka kap po kap, mikro-prskalicama ili stvarajući uvjete slične magli.

**Izvor vode za navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu**

Izvor sve ili većine vode za navodnjavanje koja se koristi na poljoprivrednom gospodarstvu.

**Podzemna voda na poljoprivrednom gospodarstvu**

Izvori vode smješteni na gospodarstvu ili u njegovoj blizini, s vodom koja se crpi iz bušenih ili iskopanih bunara ili iz prirodnog izvora ili slično tomu.

**Površinska voda na poljoprivrednom gospodarstvu**

Mala prirodna jezerca ili umjetne akumulacije koje se u cijelosti nalaze na gospodarstvu ili ih koristi samo jedno gospodarstvo.

**Površinska voda izvan poljoprivrednoga gospodarstva iz jezera, rijeka ili vodenih tokova**

Površinske slatke vode (jezera, rijeke, ostali vodeni putovi), koje nisu umjetno stvorene za potrebe navodnjavanja.

**Voda izvan poljoprivrednoga gospodarstva iz zajedničke vodovodne mreže**

Izvori vode izvan poljoprivrednoga gospodarstva, osim izvora navedenih u stavci ‚Površinska voda izvan poljoprivrednoga gospodarstva iz jezera, rijeka ili vodenih tokova', do kojih pristup imaju najmanje dva gospodarstva.

**Ostali izvori**

Ostali izvori vode za navodnjavanje, koji nisu drugdje navedeni. To može biti voda iz izvora s visokim udjelom soli, poput Atlantskog oceana ili Sredozemnog mora, koja se prije uporabe obrađuje (desalinizira) kako bi se smanjila koncentracija soli, ili voda iz izvora boćate vode (s niskim udjelom soli) poput Baltičkog mora i nekih rijeka, koja se može koristiti izravno, neobrađena. To može biti i otpadna voda koja se obrađuje i isporučuje korisniku kao pročišćena otpadna voda.

III. **STOKA**

Broj životinja koje su na referentni dan istraživanja u izravnom posjedu ili uzgoju gospodarstva.

Životinje nisu nužno u vlasništvu nositelja. Te se životinje mogu nalaziti na poljoprivrednom gospodarstvu (na korištenom poljoprivrednom zemljištu ili u zgradama za životinje koje poljoprivredno gospodarstvo koristi) ili izvan poljoprivrednoga gospodarstva (na zajedničkim pašnjacima ili se sele itd.).

**Kopitari**

Domaće životinje koje pripadaju porodici kopitara, rod *Equus* (konji, magarci itd.).

**Goveda**

Domaće životinje vrste *Bos taurus* i *Bubalus bubalus*, uključujući križance poput bizona.

**Goveda starosti do godinu dana, muška i ženska**

**Goveda starosti od jedne do dvije godine, muška**

**Goveda starosti od jedne do dvije godine, ženska**

**Muška goveda, starosti dvije i više godina**

**Junice, starosti dvije i više godina**

Ženska goveda starosti dvije i više godina koja se još nisu telila.

**Muzne krave**

Ženska goveda koja su se već telila (uključujući ona mlađa od dvije godine) i koja se, zbog svoje pasmine ili posebnih osobina, uzgajaju isključivo ili uglavnom za proizvodnju mlijeka za ljudsku prehranu ili preradu u mliječne proizvode.

**Ostale krave**

Ženska goveda koja su se već telila (uključujući ona mlađa od dvije godine) i koja se, zbog svoje pasmine ili posebnih osobina, uzgajaju isključivo ili prije svega za proizvodnju teladi i čije mlijeko nije namijenjeno ljudskoj prehrani ili preradi u mliječne proizvode.

**Ovce i koze**

**Ovce (svih starosti)**

Domaće životinje vrste *Ovis aries*.

**Rasplodne ženke**

Ovce i pripuštena ženska janjad.

**Ostale ovce**

Sve ovce osim rasplodnih ženki.

**Koze (svih starosti)**

Domaće životinje podvrste *Capra aegagrus hircus*.

**Rasplodne ženke**

Koze koje su se već jarile i pripuštene koze.

**Ostale koze**

Sve ostale koze osim rasplodnih ženki.

**Svinje**

Domaće životinje vrste *Sus scrofa domesticus*.

**Odojci težine do 20 kilograma žive vage**

Odojci težine žive vage općenito ispod 20 kilograma.

**Rasplodne krmače težine 50 i više kilograma**

Ženske svinje težine 50 i više kilograma namijenjene za rasplod, bez obzira na to jesu li se prasile ili ne.

**Ostale svinje**

Svinje koje nisu drugdje navedene.

**Perad**

**Tovljeni pilići (brojleri)**

Domaće životinje vrste *Gallus gallus* koje se uzgajaju za proizvodnju mesa.

**Kokoši nesilice**

Domaće životinje vrste *Gallus gallus* koje se uzgajaju za proizvodnju mesa.

**Ostala perad**

Perad koja nije navedena u stavkama ‚Tovljeni pilići (brojleri)' ili ‚Kokoši nesilice'.

**Purani**

Domaće životinje vrste *Meleagris*.

**Patke**

Domaće životinje vrsta *Anas* i *Cairina moschata*.

**Guske**

Domaće životinje vrste *Anser anser dom*.

**Nojevi**

Nojevi (*Struthio camelus*).

**Ostala perad koja nije drugdje navedena**

**Kunići, rasplodne ženke**

Ženke kunića (vrste *Oryctolagus*) za uzgoj kunića za proizvodnju mesa i koje su se već kotile.

**Pčele**

Broj košnica u kojima se nalaze pčele (*Apis mellifera*) koje se uzgajaju za proizvodnju meda.

**Stoka koja nije drugdje navedena**

Sva stoka koja nije navedena u ovom odjeljku.

IV. **RADNA SNAGA**

i. RAD U POLJOPRIVREDI NA POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU

**Radna snaga na poljoprivrednom gospodarstvu**

Radna snaga na poljoprivrednom gospodarstvu obuhvaća sve osobe koje su, po završenom obveznom obrazovanju (i nakon što su dostigle starosnu dob u kojoj završava obvezno školovanje), obavljale poljoprivredne radove na dotičnom gospodarstvu tijekom razdoblja od 12 mjeseci koje završava na referentni dan istraživanja.

Ako nacionalno zakonodavstvo ne određuje najnižu dob do koje je redovito ili izvanredno školovanje obavezno, dob od 15 godina smatra se uobičajenom dobi u kojoj završava obavezno školovanje.

Jedini nositelji gospodarstva koji ne obavljaju poljoprivredne radove na gospodarstvu uključeni su u istraživanje ali se ne ubrajaju u stavku ‚ukupna radna snaga na poljoprivrednom gospodarstvu'.

Sve osobe koje su dostigle starosnu granicu za umirovljenje i nastavljaju rad na poljoprivrednom gospodarstvu spadaju u radnu snagu na poljoprivrednom gospodarstvu.

Nisu obuhvaćene one osobe koje rade na gospodarstvu, ali su zaposlene kod trećih osoba ili rade u sklopu sporazuma o međusobnoj suradnji (na primjer, radnici pružatelja poljoprivrednih usluga ili zadruga).

**Poljoprivredni rad**

Poljoprivredni rad obuhvaća sve vrste radova na gospodarstvu koji doprinose i. djelatnostima iz Priloga I. Uredbi (EZ) br. 1166/2008; ili ii. održavanju proizvodnih sredstava; ili iii. djelatnostima koje izravno proizlaze iz tih proizvodnih djelatnosti.

**Vrijeme utrošeno za poljoprivredni rad na gospodarstvu**

Vrijeme utrošeno za poljoprivredni rad na gospodarstvu je stvarno utrošeno radno vrijeme namijenjeno poljoprivrednom radu na gospodarstvu, osim kućanskih poslova u kućanstvu nositelja gospodarstva ili upravitelja.

**Jedinica godišnjeg rada (JGR)**

Zaposlenost izražena u ekvivalentima punog radnog vremena, tj. ukupan broj odrađenih sati podijeljen prosječnim godišnjim brojem odrađenih sati za puno radno vrijeme u državi.

Puno radno vrijeme je najmanji broj sati određen nacionalnim propisima kojima se uređuju ugovori o radu. Ako se u tim odredbama ne određuje broj sati na godinu, za najniži se broj uzima 1 800 sati (225 radnih dana po osam sati dnevno).

**Nositelj gospodarstva**

Nositelj gospodarstva je fizička osoba, skupina fizičkih osoba ili pravna osoba za račun i u ime koje se upravlja gospodarstvom i koja je pravno i financijski odgovorna za poljoprivredno gospodarstvo, odnosno osoba koja preuzima financijski rizik gospodarstva.

Nositelj gospodarstva može biti izravni vlasnik, zakupnik, nasljedni dugoročni zakupac, uživatelj ili skrbnik.

Spol

Starost

Poljoprivredni rad na poljoprivrednom gospodarstvu (osim kućanskih poslova)

**Upravitelj**

Upravitelj poljoprivrednoga gospodarstva je fizička osoba koja je odgovorna za vođenje tekućih dnevnih financijskih i proizvodnih djelatnosti dotičnoga gospodarstva.

Spol

Starost

Poljoprivredni rad na poljoprivrednom gospodarstvu (osim kućanskih poslova)

**Obrazovanje upravitelja**

**Poljoprivredno obrazovanje upravitelja**

**Samo praktično iskustvo u poljoprivredi**

Iskustvo stečeno praktičnim radom na poljoprivrednom gospodarstvu.

**Osnovno poljoprivredno obrazovanje**

Svi završeni obrazovni programi na općoj poljoprivrednoj školi i/ili ustanovi specijaliziranoj za određene predmete (uključujući vrtlarstvo, vinogradarstvo, šumarstvo, ribogojstvo, veterinu, poljoprivrednu tehnologiju i srodne predmete). Završeno strukovno naukovanje u poljoprivredi smatra se osnovnim obrazovanjem.

**Potpuno poljoprivredno obrazovanje**

Svi obrazovni programi, jednakovrijedni najmanje dvogodišnjem redovitom obrazovanju po završetku obveznog obrazovanja, završeni na poljoprivrednoj školi, sveučilištu ili drugoj visokoškolskoj ustanovi iz područja poljoprivrede, vrtlarstva, vinogradarstva, šumarstva, ribogojstva, veterine, poljoprivredne tehnologije ili srodnih područja.

**Strukovna izobrazba koju je upravitelj stekao tijekom zadnjih 12 mjeseci**

Strukovna izobrazba je obrazovna mjera ili aktivnost koju provodi instruktor ili obrazovna ustanova i čiji je osnovni cilj stjecanje novih vještina povezanih s poljoprivrednim djelatnostima ili djelatnostima izravno povezanima s poljoprivrednim gospodarstvom ili razvoj i poboljšanje postojećih vještina.

**Članovi obitelji jedinog nositelja gospodarstva koji obavljaju poljoprivredni rad za poljoprivredno gospodarstvo**

Članovi obitelji jedinog nositelja gospodarstva, uključujući supružnika, koji obavljaju poljoprivredni rad na poljoprivrednom gospodarstvu, ali koji nužno ne žive na poljoprivrednom gospodarstvu.

Općenito su članovi obitelji nositelja gospodarstva supružnik, preci i potomci (uključujući srodnike stečene sklapanjem braka ili posvojenjem) te braća i sestre nositelja gospodarstva i njegova supružnika.

Dvije osobe koje žive zajedno u izvanbračnoj zajednici i nisu vjenčane također se smatraju supružnicima.

**Članovi obitelji jedinog nositelja gospodarstva koji obavljaju poljoprivredni rad za poljoprivredno gospodarstvo: muški**

— poljoprivredni rad na poljoprivrednom gospodarstvu (osim kućanskih poslova)

**Članovi obitelji jedinog nositelja gospodarstva koji obavljaju poljoprivredni rad za poljoprivredno gospodarstvo: ženski**

— poljoprivredni rad na poljoprivrednom gospodarstvu (osim kućanskih poslova)

**Redovito zaposlena radna snaga koja nije član obitelji**

Sve osobe koje obavljaju poljoprivredni rad za poljoprivredno gospodarstvo i za to od gospodarstva dobivaju naknadu (plaću, nadnicu, dobitak ili drugu naknadu, uključujući plaćanje u naravi), osim nositelja gospodarstva i članova njegove obitelji.

Redovito zaposlena radna snaga su osobe koje su, tijekom razdoblja od 12 mjeseci koje završava na referentni dan istraživanja, svaki tjedan obavljale poljoprivredni rad na poljoprivrednom gospodarstvu, bez obzira na trajanje radnog tjedna.

Ovdje se također uključuju i osobe koje su u dijelu navedenog razdoblja redovito radile, ali iz sljedećih razloga nisu mogle raditi čitavo razdoblje:

1. posebni uvjeti proizvodnje na gospodarstvu (na primjer, specijaliziranost gospodarstva za uzgoj maslina ili grožđa ili voća i povrća na otvorenom ili za tov goveda na ispaši, gdje je radna snaga potrebna samo za ograničeni broj mjeseci);
2. odsutnost zbog godišnjeg odmora, služenja vojnog roka, bolesti, nesreće ili smrti;
3. početak ili prestanak radnog odnosa na gospodarstvu (obuhvaćeni su i radnici koji su u razdoblju od 12 mjeseci prije referentnog datuma istraživanja prestali s radom na jednom poljoprivrednom gospodarstvu i započeli s radom na drugom);
4. potpuna obustava rada na gospodarstvu zbog djelovanja više sile (poplava, požar itd.).

**Redovito zaposlena radna snaga koja nije član obitelji: muški**

— poljoprivredni rad na poljoprivrednom gospodarstvu (osim kućanskih poslova)

**Redovito zaposlena radna snaga koja nije član obitelji: ženski**

— poljoprivredni rad na poljoprivrednom gospodarstvu (osim kućanskih poslova)

**Zaposlena radna snaga koja nije član obitelji i nije redovito zaposlena: muška i ženska**

Osobe koje nisu redovito zaposlene su radnici koji u razdoblju od 12 mjeseci prije referentnog datuma istraživanja nisu radili svaki tjedan zbog drugačijih razloga od onih navedenih pod ‚Redovito zaposlena radna snaga koja nije član obitelji'.

Radni dani koje je obavila zaposlena radna snaga koja nije član obitelji i nije redovito zaposlena uključuje sve radne dane za koje radnik dobiva plaću ili bilo kakvu naknadu (nadnicu, dobitak ili drugu naknadu, uključujući plaćanje u naravi) za cjelodnevni rad, tijekom kojeg je obavio rad koji obično obavlja poljoprivredni radnik zaposlen na puno radno vrijeme. Dani dopusta i bolovanja se ne ubrajaju u radne dane.

Puni radni dan je uobičajeni radni dan redovito zaposlenog radnika s punim radnim vremenom.

ii. OSTALE DOHODOVNE AKTIVNOSTI: NEPOLJOPRIVREDNI RAD NA POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU (KOJI NIJE DIREKTNO POVEZAN S NJIM) I RAD IZVAN POLJOPRIVREDNOGA GOSPODARSTVA

Ostale dohodovne aktivnosti znači sve aktivnosti koje se obavljaju za naknadu (plaću, nadnicu, dobit ili ostale naknade uključujući plaćanja u naravi prema usluzi koja je pružena), a nisu radovi u poljoprivredi na poljoprivrednom gospodarstvu definirani u odjeljku IV. točki i. kao ni ostale dohodovne aktivnosti izravno povezane s gospodarstvom definirane u odjeljku V. točki i.

Ovdje spada rad na poljoprivrednom gospodarstvu koji obavlja radna snaga jednog poljoprivrednog gospodarstva za drugo poljoprivredno gospodarstvo.

Podaci se prikupljaju samo na gospodarstvima na kojima je nositelj gospodarstva fizička osoba (tj. kada je nositelj gospodarstva također i upravitelj) i u slučaju svih udruženih gospodarstava. Podaci se ne prikupljaju za poljoprivredna gospodarstva s jedinim nositeljem gospodarstva u kojima nositelj nije upravitelj gospodarstva kao ni za pravne osobe.

Podaci o ostalim dohodovnim aktivnostima na gospodarstvu bilježe se za jedinog nositelja i za ostale članove njegove obitelji. Bilježe se samo ako su uključeni u rad na poljoprivrednom gospodarstvu ili rad koji je izravno vezan uz gospodarstvo.

Nedjeljive nepoljoprivredne sekundarne dohodovne aktivnosti na poljoprivrednom gospodarstvu su isključene budući da su uključene u rad na gospodarstvu.

Ovdje uključene aktivnosti razvrstane su kao:

— glavne aktivnosti – na koje se troši više vremena ili jednako vrijeme u odnosu na poljoprivredni rad na poljoprivrednom gospodarstvu;

— sporedne aktivnosti – na koje se troši manje vremena nego za poljoprivredni rad na poljoprivrednom gospodarstvu.

**Ostale dohodovne aktivnosti nositelja gospodarstva koji je također upravitelj:**

Sve dohodovne aktivnosti koje nisu izravno povezane s gospodarstvom i koje provodi nositelj koji je ujedno i upravitelj gospodarstva kao svoje glavne ili sporedne aktivnosti.

**Ostale dohodovne aktivnosti ostalih članova obitelji jedinog nositelja gospodarstva:**

Glavna aktivnost

Broj osoba (supružnik jedinog nositelja ili drugi članovi obitelji jedinog nositelja) koje vrše dohodovne aktivnosti koje nisu povezane s gospodarstvom kao svoju glavnu aktivnost.

Sekundarna aktivnost

Broj osoba (supružnik jedinog nositelja ili drugi članovi obitelji jedinog nositelja) koje vrše dohodovne aktivnosti koje nisu povezane s gospodarstvom kao svoju sporednu aktivnost.

## V. OSTALE DOHODOVNE AKTIVNOSTI POLJOPRIVREDNOGA GOSPODARSTVA (IZRAVNO POVEZANE S POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVOM)

### i. POPIS OSTALIH DOHODOVNIH AKTIVNOSTI

Ostale dohodovne aktivnosti poljoprivrednoga gospodarstva uključuju sve ostale aktivnosti, osim poljoprivrednog rada, koje su izravno povezane s poljoprivrednim gospodarstvom i koje na njega imaju ekonomski utjecaj.

‚Aktivnosti koje su izravno povezane s poljoprivrednim gospodarstvom' su djelatnosti u kojima se koriste sredstva gospodarstva (površine, zgrade, strojevi itd.) ili njegovi proizvodi. Ako se koristi samo poljoprivredna radna snaga (članovi obitelji i drugi) bez ostalih sredstava gospodarstva, smatra se da radnici obavljaju dva različita posla te se smatra da ostale dohodovne aktivnosti nisu izravno povezane s gospodarstvom.

Ovdje spadaju nepoljoprivredni rad i poljoprivredni rad za druga poljoprivredna gospodarstava.

Dohodovne aktivnosti u ovom smislu znače aktivan rad, stoga su čista financijska ulaganja isključena. Također je isključeno davanje zemljišta u najam za različite aktivnosti bez daljnjega sudjelovanja u tim aktivnostima.

**Pružanje zdravstvenih, socijalnih ili obrazovnih usluga**

Sve aktivnosti koje su povezane s pružanjem zdravstvenih, socijalnih ili obrazovnih usluga i/ili poslovne aktivnosti sa socijalnom notom u kojima se koriste sredstva gospodarstva ili njegovi primarni proizvodi.

**Turizam, pružanje usluge smještaja i druge rekreacijske aktivnosti**

Sve aktivnosti povezane s turizmom, pružanje usluga smještaja, pokazivanje poljoprivrednoga gospodarstva turistima ili drugim skupinama, sportske i rekreativne aktivnosti itd. pri čemu se koriste zemljište, zgrade ili druga sredstva poljoprivrednoga gospodarstva.

**Ručni rad – rukotvorine**

Proizvodi ručnog rada koje na poljoprivrednom gospodarstvu izrađuju nositelj gospodarstva ili članovi obitelji ili radna snaga koja nije član obitelji, pod uvjetom da također obavljaju poljoprivredni rad bez obzira na način prodaje proizvoda.

**Prerada poljoprivrednih proizvoda**

Svaka prerada primarnog poljoprivrednog proizvoda u prerađeni sekundarni proizvod na poljoprivrednom gospodarstvu bez obzira je li sirovina proizvedena na gospodarstvu ili je kupljena izvan njega. Ovdje spada prerada mesa, izrada sira itd.

U ovu stavku spadaju sve vrste prerade poljoprivrednih proizvoda osim ako se prerada ne smatra dijelom poljoprivredne djelatnosti. Prerada vina i proizvodnja maslinovog ulja stoga su isključeni, osim u slučaju značajnog udjela otkupljenog vina ili maslinovog ulja.

**Proizvodnja energije iz obnovljivih izvora**

Proizvodnja energije iz obnovljivih izvora za tržište, uključujući bioplin, biogoriva ili električnu energiju, u vjetroturbinama i drugim uređajima ili iz poljoprivrednih sirovina.

Ovdje ne spada energija iz obnovljivih izvora proizvedena samo za vlastitu potrošnju na gospodarstvu.

**Prerada drva (npr. piljenje)**

Prerada sirovog drveta na poljoprivrednom gospodarstvu za tržište (piljenje drva itd.).

**Ribogojstvo**

Uzgoj riba, slatkovodnih rakova itd. na poljoprivrednom gospodarstvu. Isključene su djelatnosti koje uključuju samo ribolov.

**Ugovoreni rad (za koji se koriste proizvodna sredstava poljoprivrednoga gospodarstva)**

Ugovoreni rad za koji se koristi oprema gospodarstva, pri čemu se razlikuje rad u poljoprivrednom sektoru ili izvan njega, na primjer čišćenje snijega, prijevozničke djelatnosti, održavanje krajobraza, pružanje poljoprivrednih i okolišnih usluga itd.

**U poljoprivredi (za druga poljoprivredna gospodarstva)**

**Izvan poljoprivrede**

**Šumarstvo**

Šumarski radovi kod kojih se koriste poljoprivredna radna snaga te strojevi i oprema poljoprivrednog gospodarstva koji se obično koriste u poljoprivredi.

**Ostalo**

Ostale dohodovne aktivnosti izravno povezane s poljoprivrednim gospodarstvom koje nisu drugdje navedene.

**Tko je uključen**

Ovdje uključene aktivnosti razvrstane su kao:

— glavne aktivnosti – na koje se troši više vremena ili jednako vrijeme u odnosu na poljoprivredni rad na poljoprivrednom gospodarstvu,

— sporedne aktivnosti – na koje se troši manje vremena nego za poljoprivredni rad na poljoprivrednom gospodarstvu.

**Nositelj koji je ujedno i upravitelj gospodarstva**

**Ostali članovi obitelji jedinog nositelja, kao njihova glavna aktivnost**

**Ostali članovi obitelji jedinog nositelja, kao njihova sporedna aktivnost**

**Osobe koje nisu članovi obitelji i redovito rade na gospodarstvu, kao njihova glavna aktivnost**

**Osobe koje nisu članovi obitelji i redovito rade na gospodarstvu, kao njihova sporedna aktivnost**

ii. VAŽNOST OSTALIH DOHODOVNIH AKTIVNOSTI IZRAVNO POVEZANIH S GOSPODARSTVOM

**Postotak konačne proizvodnje poljoprivrednoga gospodarstva**

Važnost ostalih dohodovnih aktivnosti izravno povezanih s gospodarstvom u prinosu gospodarstva procjenjuje se kao udio prometa ostalih dohodovnih aktivnosti izravno povezanih s gospodarstvom u ukupnom prometu gospodarstva i izravnih plaćanja toga gospodarstva u skladu s Uredbom (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeć ([1]):

$$\text{OMJER} = \frac{\text{Promet ostalih dohodovnih aktivnosti izravno povezanih s gospodarstvom}}{\text{Ukupan promet gospodarstva (od poljoprivrede i od ostalih dohodovnih aktivnosti izravno povezanih s gospodarstvom)} + \text{ izravna plaćanja}}$$

VI. **POTPORA RURALNOM RAZVOJU**

**Poljoprivredno gospodarstvo je u posljednje tri godine koristilo jednu od sljedećih mjera za ruralni razvoj**

Mjere utvrđene u glavi III. poglavlju 1. Uredbe (EU) br. 1305/2013 za koje je korisnik poljoprivrednik.

Treba prikupiti podatke o tome je li poljoprivredno gospodarstvo u posljednje tri godine koristilo jednu od sljedećih mjera za ruralni razvoj u skladu s normama i pravilima određenima najnovijim propisima.

**Sudjelovanje poljoprivrednika u programima kvalitete hrane**

Članak 16. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu

**Plaćanja povezana s mrežom Natura 2000. i Okvirnom direktivom o vodama** ([2])

Članak 30. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Plaćanja povezana s mrežom Natura 2000. i Okvirnom direktivom o vodama

**Plaćanja vezana za očuvanje okoliša i krajolika – klimatska plaćanja**

Članak 28. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti

**Ekološki uzgoj**

Članak 29. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Ekološki uzgoj

**Plaćanja za dobrobit životinja**

Članak 33. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Dobrobit životinja

**Ulaganja u fizičku imovinu**

Članak 17. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Ulaganja u fizičku imovinu

**Sprečavanje i uklanjanje šteta u potencijalnoj poljoprivrednoj proizvodnji nastalih zbog elementarnih nepogoda i katastrofalnih događaja**

Članak 18. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti

**Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja**

Članak 19. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja

**Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma**

Članak 21. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma

([1]) Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 637/2008 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 (SL L 347, 20.12.2013., str. 608.).

([2]) Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

**Pošumljavanje i stvaranje šumskih područja**

Članak 22. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Pošumljavanje i stvaranje šumskih područja

**Uspostavljanje poljoprivredno-šumarskih sustava**

Članak 23. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Uspostavljanje poljoprivredno-šumarskih sustava

**Sprečavanje i uklanjanje štete u šumama**

Članak 24. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Sprečavanje i uklanjanje šteta u šumama nastalih šumskim požarima te elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima

**Ulaganja u jačanje otpornosti i okolišne vrijednosti šuma**

Članak 25. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Ulaganja u jačanje otpornosti i okolišne vrijednosti šumskih ekosustava

**Ulaganja u šumarske tehnologije te u preradu, u mobiliziranje i u plasiranje na tržište šumarskih proizvoda**

Članak 26. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Ulaganja u šumarske tehnologije te u preradu, u mobiliziranje i u plasiranje na tržište šumarskih proizvoda

**Plaćanja povezana s područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima**

Članak 31. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Plaćanja povezana s područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima

**Šumarsko-okolišne i klimatske službe i očuvanje šuma**

Članak 34. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Šumarsko-okolišne i klimatske službe i očuvanje šuma

**Upravljanje rizicima**

Članak 36. Uredbe (EU) br. 1305/2013: Upravljanje rizicima

VII. **PRAKSE GOSPODARENJA TLOM I STAJSKIM GNOJIVOM KOJE SE PRIMJENJUJU NA POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVIMA**

**Metode obrade tla na vanjskim oranicama i vrtovima**

**Konvencionalna obrada tla**

Oranice obrađene na konvencionalan način, što uključuje okretanje tla, obično lemešnim ili diskosnim plugom kao primarnom operacijom, nakon čega slijedi obrada diskosnom drljačom.

**Konzervacijska obrada tla**

Oranice obrađene konzervacijskom (plitkom) obradom, to jest tehnikom ili tehnikama obrade kod kojih se ostaci biljaka (najmanje 30 %) ostavljaju na površini tla radi ograničavanja erozije i zadržavanja vlage, obično bez okretanja zemlje.

**Neobrađena zemlja (isključujući površine vanjskih oranica i vrtova koje su pokrivene višegodišnjim usjevima)**

Oranice na kojima se između žetve i sjetve ne vrši obrada tla.

**Pokrov tla na vanjskim oranicama i vrtovima**

Način pokrivanja oranica biljkama ili ostacima biljaka ili se oranice zimi ostavljaju bez pokrova.

**Uobičajeni zimski usjevi**

Oranice na kojima se usjevi siju ujesen i rastu tijekom zime (uobičajeni zimski usjevi, poput ozime pšenice), koji se obično žanju ili služe za ispašu.

**Pokrovni usjevi ili međuusjevi**

Oranice na kojima se biljke siju izričito radi smanjivanja gubitka tla, hranjivih tvari i zaštite biljaka, tijekom zime ili u drugim razdobljima u kojima bi zemlja inače bila gola i podložna gubicima. Ti usjevi imaju malu ekonomsku vrijednost, glavni je cilj zaštita tla i hranjivih tvari.

Obično se zaoru u proljeće, prije sjetve druge kulture; ne žanju se niti služe za ispašu.

**Ostaci biljaka**

Oranice koje su tijekom zime pokrivene ostacima biljaka ili strništem usjeva iz prethodne sezone. Isključeni su međuusjevi i pokrovni usjevi.

**Gola zemlja**

Oranice koje se najesen preoru ili na drugačiji način obrade i zimi nisu zasijane niti pokrivene ostacima biljaka; ostaju gole do agrotehničkih operacija predsijanja ili sijanja koje se provode sljedećeg proljeća.

**Površine vanjskih oranica i vrtova pokrivene višegodišnjim usjevima**

Površine vanjskih oranica i vrtova koje su pokrivene višegodišnjim usjevima i *u referentnoj godini nisu zasijane ili obrađene*.

**Plodored na oranicama i vrtovima**

Plodored je metoda izmjene jednogodišnjih usjeva na određenoj parceli *po planiranoj strukturi ili slijedu* u uzastopnim godinama uroda, tako da usjevi iste vrste ne rastu na istoj parceli bez prekida.

**Udio oranica i vrtova uključenih u sustav plodoreda**

Oranice su dio planiranog plodoreda.

**Ekološki značajna površina – granična područja zemljišta, granični pojasevi, živice, drveće, zemljište na ugaru, biotopi, pošumljeno područje i obilježja krajobraza**

Područja za koja upravitelj gospodarstva osigurava da su ekološki značajne površine kako je opisano u članku 46. Uredbe (EU) br. 1307/2013. Ukupna površina graničnih područja zemljišta, graničnih pojaseva, živica, drveća, zemljišta na ugaru, biotopa, pošumljenog područja i obilježja krajobraza.

Iskazuje se samo za poljoprivredna gospodarstva s više od 15 hektara obradive zemlje.

**Tehnike primjene gnojiva**

Postotak ukupnog gnojiva kojim raspolaže poljoprivredno gospodarstvo (vlastita proizvodnja plus uvoz minus izvoz) koje se primjenjuje na poljoprivredno zemljište različitim raspoloživim tehnikama.

**Rasipanje**

Gnojivo se rasipa po cijeloj površini zemljišta ili kultura bez prskanja u trakama ili ubrizgavanja.

**Bez unosa u tlo**

Postotak ukupno primjenjenog gnojiva kod kojeg nije proveden unos u tlo. Ako do unosa gnojiva u tlo nije došlo u roku od 24 sata nakon rasipanja, to se uključuje u ovu stavku.

**Unos u tlo u roku od 4 sata**

Postotak ukupno primjenjenog gnojiva koje se mehanički unese u tlo u roku od četiri sata nakon primjene.

**Unos u tlo nakon 4 sata**

Postotak ukupno primjenjenog gnojiva koje se mehanički unese u tlo više od četiri sata nakon primjene. Ako do unosa gnojiva u tlo nije došlo u roku od 24 sata nakon rasipanja, to se isključuje iz ove stavke i uključuje u stavku ‚Bez unosa u tlo'.

**Prskanje u trakama**

Tekuće gnojivo ili gnojnica primjenjuje se na površinu u paralelnim trakama, pri čemu između traka nema gnojiva, uporabom naprave (priključak za prskanje u trake) pričvršćene na stražnji dio cisterne ili traktora za ispust tekućeg gnojiva ili gnojnice na razini tla.

**Priključak s crijevima za neposredni unos tekućeg gnojiva**

Vrsta priključka za prskanje u trake koji se sastoji od više crijeva montiranih na krak, no bez uporabe naprava za razdvajanje listova usjeva ili vlati trave.

**Priključak s crijevima s nastavkom za neposredni unos tekućeg gnojiva ispod sklopa usjeva**

Vrsta priključka za prskanje u trake koji se sastoji od više naprava u obliku stopala ili cipele montiranih na krak i namijenjenih razdvajanju listova usjeva ili vlati trave kako bi se gnojivo primijenilo na površinu u trakama smanjivši pritom kontaminaciju usjeva ili trave.

**Ubrizgavanje**

Primjena tekućeg gnojiva ili gnojnice u proreze u tlu različitih dubina ovisno o vrsti brizgaljke.

**Plitki/otvoreni prorez**

Prorezi su plitki, dubine obično oko 50 mm. Nakon primjene gnojiva prorezi ostaju otvoreni.

**Duboki/zatvoreni prorez**

Prorezi su dublji, dubine obično oko 150 mm. Nakon primjene gnojiva prorezi se zatvaraju.

**Uvezeno/izvezeno gnojivo s poljoprivrednoga gospodarstva**

**Postotak ukupno proizvedenoga gnojiva izvezenog s poljoprivrednoga gospodarstva**

Količina gnojiva koje je odvezeno s poljoprivrednog gospodarstva.

**Gnojivo uvezeno na poljoprivredno gospodarstvo**

Količina gnojiva koje je dovezeno na poljoprivredno gospodarstvo za uporabu u poljoprivredi, bez obzira na to je li plaćeno ili dobiveno besplatno.”